

Projekt

Uchwała Nr ...../18

Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle

z dnia .....

w sprawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 dla Gminy Kędzierzyn - Koźle

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018 r. poz. 994 z późn.zm.¹) w związku z art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz.998 z późn.zm.²) Rada Miasta Kędzierzyn - Koźle uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 dla Gminy Kędzierzyn- Koźle, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Prezydenta Miasta do przedkładania Radzie Miasta sprawozdań rocznych z realizacji rzeczowo – finansowej Programu w terminie do 31 marca każdego roku.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Kędzierzyn-Koźle.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na stronie internetowej Gminy Kędzierzyn-Koźle, na stronie podmiotowej Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle .

PREZYDENT

Sabina Nowosielska

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu

Dariusz Cieslar

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 1000, 1349 i 1432.

² Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 416, 1076 i 1544

RADA PRAWNY
Aleksandra Ptak - Kurek
OP - 791 / 2008

zastępczyni pod względem
formalno-prawnym

RADA PRAWNY

2018.10.10. 10.10.18. 3. 346. 2018

Uzasadnienie

Do projektu uchwały w sprawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 dla Gminy Kędzierzyn-Koźle

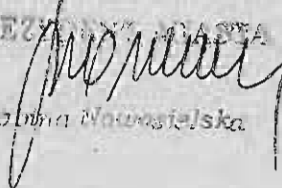
Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 poz. 998 z późn.zm.) wprowadziła znaczące zmiany w systemie opieki nad dzieckiem i rodziną. Zostały wyraźnie podzielone kompetencje w zakresie wsparcia rodziny, które zostały przypisane gminie, oraz zapewnienia pieczy zastępczej dzieciom pozbawionym opieki rodziców na poziomie powiatu.

Zgodnie z art. 176 pkt 1 i art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Celem głównym Programu jest zapewnienie dzieciom i rodzinom warunków rozwoju oraz pomocy w sytuacjach trudnych poprzez utworzenie systemu wspierania rodziny.

Przyjmuje się, że realizacja działań w ramach poszczególnych celów z zakresu wspierania rodziny wzmocni potencjał rodziny, m.in. poprzez upowszechnienie wśród mieszkańców Kędzierzyna-Koźla wiedzy na temat systemu wspierania rodziny, zwiększenie dostępności ośrodków i placówek wsparcia dziennego, realizowanie programów służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży oraz godzeniu przez dorosłych życia rodzinnego i zawodowego, a także zapewni rodzinie ze zdiagnozowanymi problemami odpowiednie do potrzeb usługi, pomoc i świadczenia.

Biorąc powyższe pod uwagę, przyjęcie uchwały jest zasadne.

PREZYDENT MIASTA

Sabina Nawosielska

DYREKTOR
Miejskiego Centrum Pomocy
Rodzinnej w Kędzierzynie-Koźlu
RADCA PRAWNY
Aleksandra Plak - Kurek
OP - 701/2025

Danuta Kurek

Załącznik do uchwały nr .....

Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle

z dnia .....

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2019-2021
DLA GMINY KĘDZIERZYN-KOŹLE**

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	3
2. Regulacje prawne	4
3. Zakres „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021” dla Gminy Kędzierzyn-Koźle.....	5
4. Diagnoza.....	5
4.1 Demografia.....	6
4.2 Problem bezrobocia.....	6
4.3 Pomoc społeczna	8
4.4 Sytuacja mieszkaniowa	16
4.5 Opieka nad małym dzieckiem oraz opieka pozaszkolna.....	18
5. Adresaci programu	21
6. Cele programu.....	21
7. Źródła finansowania	27
8. Monitoring i ewaluacja programu	28
9. Realizatorzy.....	28
10. Podsumowanie.....	28

1. Wprowadzenie

Rodzina należy do tych instytucji społecznych, które mimo zmian zachodzących w wielu obszarach istotnych z punktu widzenia rodziny ciągle znajduje się na samym szczycie hierarchii wartości społecznych. Pragnienie posiadania rodziny jest czymś uniwersalnym. Dominujący model, oparty na trwałym małżeństwie z silną pozycją mężczyzny, męża i ojca, ustępuje miejsca innym formom życia rodzinnego, opartym na małżeństwach o partnerskim statusie, małżeństwach rekonstruowanych, związkach partnerskich czy niepełnych, z samotnym rodzicem jako głową rodziny. Zmieniają się oczekiwania wobec rodziny, zwłaszcza wobec rodziców, związane z presją demograficzną.

Współczesna rodzina jest obciążona wieloma dylematami: balansowaniem między pracą a domem, co ma swoje przełożenie na czas dla rodziny i jakość relacji wewnątrzrodzinnych, formalizowaniem relacji między partnerami i zawarciem związku małżeńskiego, kosztem rezygnacji z indywidualizmu, czy życiem w związku nieformalnym. Dylematy związane z rodziną stają się nie tylko przedmiotem zainteresowania polityki społecznej, ale także dużym wyzwaniem dla niej.

W rodzinie zaspokajane są wielorakie potrzeby jej członków. Dla potomstwa rodzina stanowi naturalne i podstawowe środowisko wychowawcze, w którym poprzez właściwe oddziaływanie stymulowany jest rozwój i kształtowana jest tożsamość młodego człowieka. Niezmiernie istotne jest, aby rodziny zapewniały dzieciom przestrzeń do prawidłowego rozwoju. Każdy rodzic napotyka na trudności w procesie wychowania dzieci. Problemy te mają zróżnicowany charakter i natężenie. Jeśli pojawiające się problemy przewyższają możliwości ich rozwiązania przy wykorzystaniu własnych zasobów rodziny, pojawia się konieczność wsparcia z zewnątrz. Należy wykonać wszelkie starania, by rodziny przeżywające trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej uzyskały profesjonalną pomoc i mogły w przyszłości samodzielnie, bez wsparcia instytucjonalnego realizować założone funkcje rodziny.

2. Regulacje prawne

W celu zapobiegania i rozwiązywania istniejących problemów, z jakimi borykają się rodziny, powstał Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 dla Gminy Kędzierzyn-Koźle, w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, którego podstawowym założeniem jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Jego opracowanie i wdrażanie odpowiada właściwym przepisom prawnym, do których należą:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. 2018 poz. 994 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2018 poz. 998 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. 2018 poz. 1508 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. 2016 poz. 1860 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2018 r. poz. 1265 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015 poz. 1390),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2018 poz. 1030 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2016 poz. 487 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. 2018 poz. 1457 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2017 poz. 1952 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. 2018 poz. 554 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. 2017 poz. 1851 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. 2016 poz. 1828 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2017 poz. 882 z późn. zm.).

3. Zakres „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 dla Gminy Kędzierzyn-Koźle”

„Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 dla Gminy Kędzierzyn-Koźle” stanowi kontynuację wybranych celów i zadań wskazanych do realizacji w programach na lata 2013-2015 oraz 2016-2018. W programie bardzo mocno akcentuje się potrzebę wspierania rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze. Ta grupa odbiorców wskazywana jest bezpośrednio w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w preambule, w której czytamy, że jest przyjęta *dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.*

4. Diagnoza

Kędzierzyn-Koźle jest Gminą położoną w południowo-wschodniej części województwa opolskiego, zajmującą powierzchnię 123,4 km². Jest drugim co do wielkości i pierwszym pod względem obszaru miastem Opolszczyzny. Kędzierzyn-Koźle, to w porównaniu z innymi miastami Polski, miasto o nietypowej strukturze ludnościowej, społecznej, funkcjonalnej oraz morfologicznej. Wynika to z powodu uwarunkowania historycznego, specyfiki procesów gospodarczych i społecznych oraz stosowanych wobec tego ośrodka pociągnięć polityczno-administracyjnych. Charakterystyczny dla miasta jest dobrze rozwinięty przemysł chemiczny, który reprezentują: Zakłady Azotowe S.A. oraz Blachownia Holding S.A., gdzie zatrudnienie znajduje wielu mieszkańców Gminy. W 2017 roku na terenie Gminy znajdowało się 6 826 podmiotów gospodarczych.

4.1 Demografia

Z roku na rok maleje liczba ludności zamieszkującej Gminę Kędzierzyn-Koźle, co spowodowane jest między innymi ujemnym przyrostem naturalnym oraz coraz większą emigracją zarobkową.

Jak wynika z poniższej tabeli wzrasta liczba ludności w wieku poprodukcyjnym, co oznacza, że społeczeństwo Gminy starzeje się.

Tabela nr 1. Ludność Gminy Kędzierzyn-Koźle w latach 2015-2017.

Dane	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Ludność	62 399	62 088	61 661
- w tym kobiety	32 289	32 105	31 935
- w tym mężczyźni	30 110	29 983	29 726
Ludność w przeliczeniu na 1 km ²	504	502	498
Liczba kobiet na 100 mężczyzn	107	107	107
Ludność w wieku:			
- przedprodukcyjnym	9 488	9 410	9 312
- produkcyjnym	38 949	38 344	37 659
- poprodukcyjnym	13 962	14 334	14 690
Urodzenia żywe	474	470	487
Zgony	680	649	643
Przyrost naturalny	-206	-179	-156

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

4.2 Problem bezrobocia

Bezrobocie nie tylko jest problemem społecznym, ale leży także u podstaw wielu innych kwestii społecznych. Szczególnie długotrwałe bezrobocie związane jest z obniżeniem standardu materialnego życia zarówno samego bezrobotnego, ale i całej jego rodziny. Stąd

bardzo często obszary długotrwałego bezrobocia pokrywają się w danym społeczeństwie z obszarami ubóstwa. To z kolei może powodować rozprzestrzenianie się rozmaitych problemów społecznych, rozpad rodziny czy też obniżenie zdrowotności społeczeństwa. Nawet krótkotrwały okres bezrobocia nie pozostaje bez wpływu na kondycję psychiczną osób dotkniętych tym problemem.

Tabela nr 2. Wybrane dane statystyczne dotyczące bezrobocia w Gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2015-2017.

Wyszczególnienie	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Stopa bezrobocia	11,8%	10,4%	9,1%
Bezrobotni ogółem	3 921	3 449	3 058
Osoby bez kwalifikacji zawodowych	1 530	1 252	1 062
Wykształcenie			
Wyzsze	356	314	307
Policealne i srednie zawodowe	682	654	587
Średnie ogólnokształcące	338	306	280
Zasadnicze zawodowe	1 118	972	821
Gimnazjalne i poniżej	1 427	1 203	1 063
Płeć			
Kobiety	2 167	1 996	1 843
Mężczyźni	1 754	1 453	1 215
Wiek			
Do 25 roku życia	535	447	415
Od 25 do 54 roku życia	2 605	2 267	2 025
Powyżej 54 roku życia	781	735	618
Czas pozostawiania bez pracy w miesiącach			
Do 1 miesiąca	677	450	420

Od 1 do 3 miesięcy	697	506	530
Od 3 do 6 miesięcy	564	457	370
Od 6 do 12 miesięcy	571	506	385
Od 12 do 24 miesięcy	539	605	456
Powyżej 24 miesięcy	873	925	897
Oferty pracy			
Liczba ofert pracy	3 326	4 534	6 629
Liczba podjęć pracy ogółem w PUP	3 039	3 131	2 683

Źródło: Dane Statystyczne Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Poziom bezrobocie na przestrzeni lat 2015-2017 charakteryzuje się tendencją spadkową. Duży wpływ na stan bezrobocia ma emigracja zarobkowa oraz poprawa jakości życia dzięki finansowej pomocy państwa. Wśród osób bezrobotnych większość stanowią kobiety.

Powiatowy Urząd Pracy w Kędzierzynie-Koźlu rokrocznie poszerza i wzbogaca swoją ofertę pracy dla osób bezrobotnych.

4.3 Pomoc społeczna

Ustawa o pomocy społecznej bardzo jasno definiuje pomoc społeczną. Zgodnie z art. 2.1. powyższej ustawy: „*Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości*”.

Ustawa o pomocy społecznej przewiduje kilkanaście przyczyn ubiegania się o pomoc społeczną. Na przestrzeni lat, wśród dominujących powodów korzystania ze świadczeń pomocy społecznej znajdują się cztery przesłanki: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo i bezrobocie (zmienia się jedynie miejsce konkretnego czynnika w strukturze problemów).

Oprócz zadań wynikających z w/w ustawy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu realizuje również zadania wynikające z innych ustaw: np. wynikające z ustawy o systemie oświaty to przyznawanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendia szkolne i zasiłki szkolne).

Zadania określone ustawą o świadczeniach rodzinnych obejmują w szczególności przyznawanie oraz wypłatę niżej wymienionych świadczeń:

- zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami,
- świadczeń opiekuńczych (zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnych zasiłków opiekuńczych),
- zasiłków dla opiekuna,
- jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka,
- świadczeń rodzicielskich.

Ponadto wypłacane są świadczenia określone ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu, ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Tabela nr 3. Wybrane rodzaje pomocy udzielanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu.

Typ świadczenia	Liczba wydanych decyzji w 2015 roku	Liczba wydanych decyzji w 2016 roku	Liczba wydanych decyzji w 2017 roku
Zasiłek stały	476	224	239
Zasiłek okresowy	2 983	2 489	1 958
Zasiłek celowy	5 789	4 761	1 362
Stypendium szkolne	272	376	173
Zasiłek szkolny	11	6	15
Świadczenie pielęgnacyjne	31	35	140
Zasiłek pielęgnacyjny	511	353	318
Zasiłek rodzinny + dodatki	1 388	1 821	1 842
Świadczenie alimentacyjne	944	701	556
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	388	402	249
Specjalny zasiłek opiekuńczy	42	36	42
Świadczenie wychowawcze	0	3 398	3 574
Świadczenie rodzicielskie	0	324	141
Świadczenie „Za życiem”	0	0	3

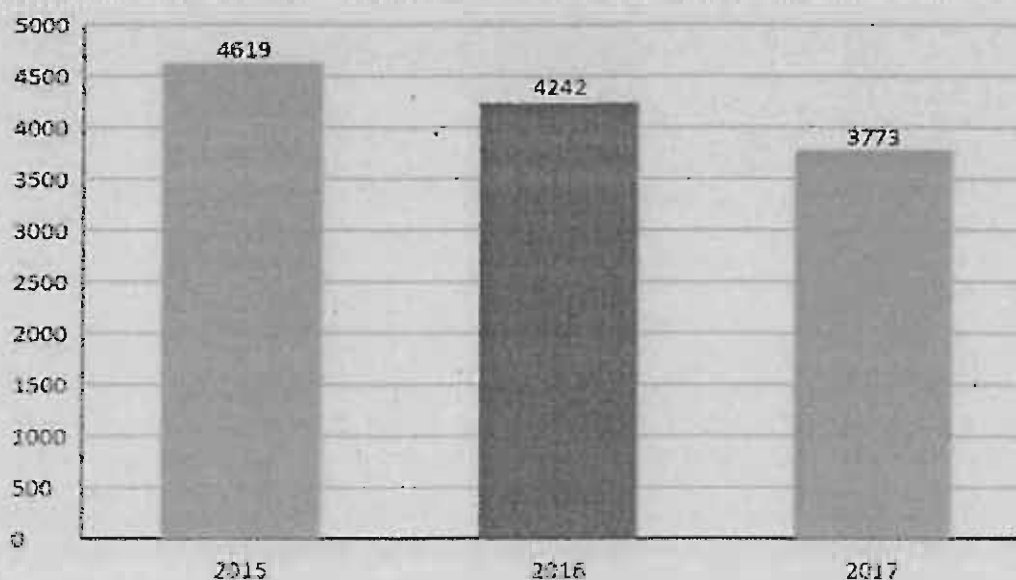
Zródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu.

Z roku na rok spada liczba decyzji dotyczących zasiłku celowego i okresowego. Duża liczba wydanych decyzji w sprawie zasiłku stałego w 2015 roku wynikała z konieczności zmian wysokości przyznanych świadczeń w związku ze zmianą kryteriów dochodowych. Czterokrotnie wzrosła ilość decyzji przyznających świadczenie pielęgnacyjne. Odnotowano wzrost liczby decyzji przyznających świadczenie pielęgnacyjne w związku z większą liczbą dzieci, które otrzymały orzeczenie o niepełnosprawności.

Zmniejszająca się corocznie liczba wydawanych decyzji administracyjnych koreluje ze spadkiem liczby środowisk korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu.

Na przestrzeni 3 lat obserwuje się tendencję wzrostową liczby decyzji dotyczących zasiłku rodzinnego z dodatkami. Odnotowano jednocześnie sukcesywny spadek liczby decyzji wydanych w sprawie świadczenia alimentacyjnego.

Wykres nr 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej i innych form wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu w latach 2015-2017.

Źródło Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu.

Zauważalna jest tendencja malejąca w ilości środowisk objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu. Wynikać to może z poprawy warunków bytowych, spadku poziomu bezrobocia oraz faktu, że w starzejącym się społeczeństwie, mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym otrzymują wypracowane przez siebie świadczenia i nie kwalifikują się do korzystania z zasiłków wypłacanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu. Ośrodek wspiera finansowo osoby nie mogące podjąć zatrudnienia wypłacając im zasiłek stały.

Tabela nr 4. Świadczenia pieniężne wypłacone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu latach 2015-2017.

Rodzaj świadczenia	2015 rok		2016 rok		2017 rok	
	Kwota wypłaconych świadczeń w zł	Liczba rodzin/osób	Kwota wypłaconych świadczeń w zł	Liczba rodzin/osób	Kwota wypłaconych świadczeń w zł	Liczba rodzin/osób
Zasiłek okresowy	2.742.130,00	1 122	2 830.333,77	1 048	2.152.659,33	857
Zasiłek celowy	799.373,00	1 388	653.840,86	1 385	237.181,22	521
Specjalny zasiłek celowy	18.736,00	80	12.875,24	48	9.474,00	31
Zasiłek stały	1.193.505,18	283	1.193.505,18	302	1.374.971,21	306
Stypendia szkolne	405 706,18 w tym: ze środków Gminy 20%, ze środków Wojewody 80%	599	306 183,18 w tym: ze środków Gminy 20%, ze środków Wojewody 80%	462	258 031,72 w tym: ze środków Gminy 20%, ze środków Wojewody 80%	411
Zasiłki szkolne	3.750,00 w tym: ze środków Gminy 20%, ze środków Wojewody 80%	9	2.850,00 w tym: ze środków Gminy 20%, ze środków Wojewody 80%	6	6.750,00 w tym: ze środków Gminy 20%, ze środków Wojewody 80%	15

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu.

W ostatnich latach można zauważyć tendencję spadkową liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej. Sytuacja ta może ulec zmianie po weryfikacji kryteriów przyznawania pomocy finansowej w październiku 2018 roku.

Zmniejszenie liczby osób korzystających ze świadczeń finansowych z pomocy społecznej oraz z pomocy materialnej o charakterze socjalnym może być spowodowane

poprawiającą się sytuacją materialną rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego i sytuacją na rynku pracy.

Świadczenia otrzymywane w ramach Programu „Rodzina 500 plus” nie są zgodnie z przepisami wliczane do dochodu rodziny, jednak analizując budżet podopiecznych Ośrodka nie pomija się faktu jego otrzymywania i traktuje jako zasób, który rodzina posiada na zaspokajanie podstawowych potrzeb.

Beneficjenci, którzy korzystają z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu to osoby głównie biernie zawodowo, niepełnosprawne oraz ubogie, a także nie radzące sobie w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzeniu gospodarstwa domowego. Istotną rolę w działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu odgrywa praca socjalna, która jest działalnością zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie. Przejawem tej współpracy są zawierane kontrakty socjalne.

Tabela nr 5. Ilość zawartych kontraktów socjalnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu w latach 2015-2017.

Ilość zawartych kontraktów socjalnych	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Kontrakty socjalne	104	53	194

Zródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu.

Kontrakt socjalny to pisemna umowa zawarta z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy - w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. W roku 2017 widoczny jest znaczny wzrost liczby zawieranych kontraktów socjalnych, co świadczy o wzroście wagi kontraktu jako instrumentu pracy socjalnej, stosowanego między innymi w pracy z uczestnikami Klubu Integracji Społecznej, Centrum Integracji Społecznej, Programu Aktywizacja i Integracja, prac społecznie użytecznych oraz Indywidualnego Programu Wychodzenia z Bezdomności.

Inną formą wsparcia udzielaną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu skierowaną bezpośrednio do dzieci i młodzieży jest finansowanie gorących posiłków wydawanych w placówkach oświatowych.

Tabela nr 6. Pomoc udzielana dzieciom i młodzieży w latach 2015-2017 w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego Gmin w zakresie dożywiania „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” oraz koszty realizacji.

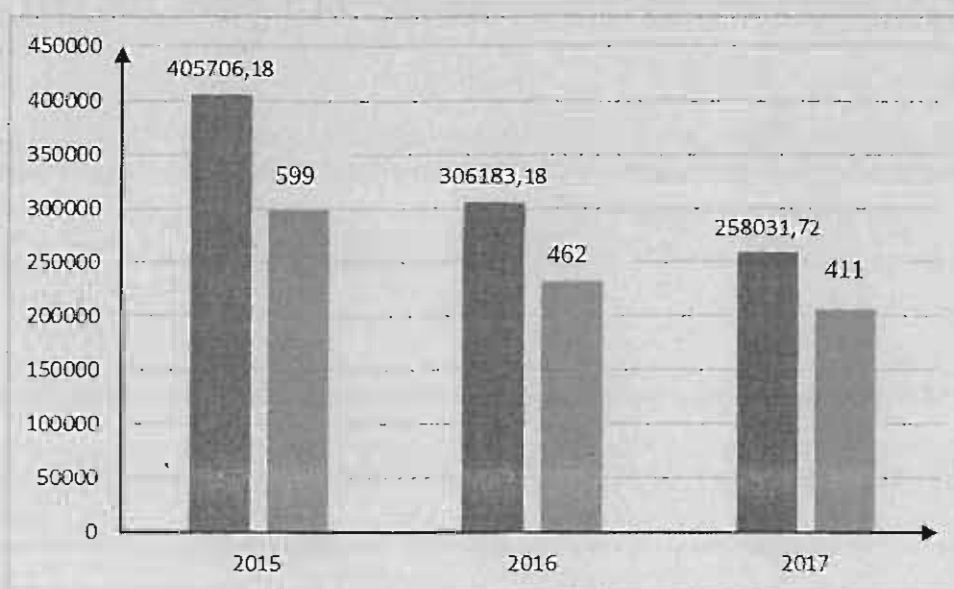
Pomoc udzielana dzieciom i młodzieży w formie bezpłatnych posiłków	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Liczba osób dożywianych w żłobkach, przedszkolach, szkołach i ośrodkach szkolno-wychowawczych	864	819	640
Liczba osób dożywianych w świetlicach socjoterapeutycznych i środowiskowo socjoterapeutycznych	135	119	104
Koszty dożywiania dzieci i młodzieży w zł	452.124,25	408.923,40	321.189,47

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu.

Na przestrzeni 3 ostatnich lat spadła liczba dzieci objętych dożywianiem, co może być wywołane poprawą poziomu życia rodzin z dziećmi spowodowaną korzystaniem ze świadczeń wychowawczych i zasiłków rodzinnych.

Rodzina spełniająca kryterium dochodowe, w której dzieci są uczniami może wnioskować o przyznanie dodatkowej pomocy w formie stypendium i zasiłku szkolnego.

Wykres nr 2. Wysokość i ilość udzielanych stypendiów szkolnych w latach 2015-2017.

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu.

Pomimo możliwości ubiegania się o tę formę pomocy, w ostatnich latach coraz mniej rodzin z niej korzysta.

W latach 2015-2017 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu zatrudniał 4 asystentów rodziny, zatrudnionych w oparciu o umowę o pracę, w zadaniowym systemie czasu pracy.

Zgodnie z ustawą asystent może pracować maksymalnie z 15 środowiskami.

Tabela nr 7. Ilość rodzin i dzieci objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2015-2017.

Ilość rodzin i dzieci objętych wsparciem asystenta rodziny	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Ilość rodzin	71	65	60
Ilość dzieci w rodzinach	133	140	136

Źródło. Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu.

W 2017 roku asystenci objęli wsparciem w ramach swoich zadań również rodziny zgodnie z zapisami ustawy „Za życiem”. Ustawa ta dedykowana jest kobietom w ciąży i ich rodzinom a także rodzinom, w których przyszły na świat ciężko chore dzieci. Asystent w tych rodzinach pełni funkcję koordynatora w dostępie rodziny do świadczeń należnych jej z racji problemu zdrowotnego dziecka.

Współpraca z asystentem rodziny, poza sytuacjami kiedy obowiązek ten nakłada sąd, jest dobrowolna i następuje po podpisaniu deklaracji o współpracy. Czas współpracy jest różny w zależności od występujących problemów i determinacji rodziny, aby problemy te przezwyciężyć. Obserwuje się, że okres współpracy z asystentem wydłuża się z uwagi na mnogość problemów występujących w środowiskach. Po zakończeniu współpracy z rodziną zostaje ona objęta monitoringiem przez kolejne 3 miesiące.

W ostatnim czasie zapotrzebowanie na tę formę pomocy stale wzrasta i jest tak duże, że rodziny oczekują na pomoc asystenta rodziny.

Dane w tym zakresie przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 8. Szczegółowy wykaz działań na rzecz rodzin objętych asystenturą w latach 2015-2017.

Rodzaj działania	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Liczba spraw załatwionych ogółem	6 129	6 029	6 339
Liczba wizyt w środowisku	2 044	1 689	1 984
Liczba konsultacji przeprowadzonych z instytucjami	2 076	1 444	2 160
Liczba porad związanych z sytuacją mieszkaniową	1 794	1 361	1 630
Liczba udzielanych porad wychowawczych	2 691	1 626	2 364
Liczba udzielonych porad związanych z aktywizacją zawodową rodziny	1 458	1 068	1 267
Liczba udzielonych porad związanych z sytuacją zdrowotną i higieną	2 377	1 541	2 337
Liczba udzielonych porad związanych ze sposobem żywienia	1 318	917	1 104
Liczba udzielonych porad związanych z funkcjonowaniem rodziny	3 584	2 617	4 069
Liczba udzielonych porad związanych z prowadzeniem budżetu domowego	1 688	1 315	1 915
Liczba udzielonych porad związanych z prowadzeniem dokumentacji, sprawami administracyjnymi, sądowymi	793	1 174	1 126

Zródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu

Asystent rodziny pracuje zazwyczaj z rodziną wieloproblemową, która od wielu lat jest w systemie pomocy społecznej i pomimo wsparcia wielu innych przedstawicieli różnych służb: pracownika socjalnego, pedagoga szkolnego, kuratora sądowego, policjanta, wychowawcy, dzieci z powodu zagrożenia bezpieczeństwa i braku warunków do prawidłowego rozwoju zagrożone są odebraniem do pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art. 29), rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej może uzyskać

pomoc rodzin wspierających. Rodzina wspierająca może pochodzić z bezpośredniego otoczenia dziecka i pomagać rodzinie w opiece i wychowywaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. W Gminie Kędzierzyn-Koźle nie powołano rodzin pełniących funkcje rodzin wspierających.

Pomimo działań instytucji wspierających rodzinę na mocy postanowienia sądu małoletnie dzieci są odbierane rodzicom biologicznym i umieszczane są w pieczy zastępczej. Rolą asystenta rodziny jest wówczas udzielanie wsparcia rodzinie biologicznej, aby odzyskała zdolności wypełniania funkcji opiekuńczych i mógł nastąpić powrót dzieci.

Zgodnie z art. 176 pkt 5 i art. 191 ust. 8 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu w imieniu Gminy Kędzierzyn-Koźle w latach 2015-2017 roku współfinansował pobyt dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela nr 9 Liczba dzieci i koszt umieszczenia ich w pieczy zastępczej w latach 2015-2017.

Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej i koszt Gminy Kędzierzyn-Koźle	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Liczba dzieci	94	104	103
Koszt Gminy Kędzierzyn-Koźle w utrzymaniu dzieci w pieczy zastępczej w zł	584 891,82	686 276,66	641 999,64

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu.

Dane zawarte w powyższej tabeli pokazują, że liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w ostatnich trzech latach utrzymuje się na podobnym poziomie.

4.4 Sytuacja mieszkaniowa

Gmina Kędzierzyn-Koźle posiada w swoich zasobach lokale mieszkaniowe, które są przyznawane mieszkańcom spełniającym warunki do ich otrzymania. Z danych uzyskanych z Wydziału Polityki Mieszkaniowej Spraw Socjalnych i Zdrowia Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle wynika, iż w zasobach Gminy znajduje się ponad dwa tysiące mieszkań możliwych do wynajęcia na czas nieoznaczony i około 500 lokali socjalnych.

Poniższa tabela przedstawia sytuację lokalową w Gminie Kędzierzyn-Koźle w ostatnich trzech latach.

Tabela nr 10. Liczba lokali znajdujących się w zasobach Gminy Kędzierzyn-Koźle przeznaczonych pod wynajem.

Wyszczególnienie	2015 rok		2016 rok		2017 rok	
	Lokale socjalne	Lokale na czas nieoznaczony	Lokale socjalne	Lokale na czas nieoznaczony	Lokale socjalne	Lokale na czas nieoznaczony
Liczba lokali w mieszkaniowych zasobach Gminy	474	2 135	503	2 057	504	2 016
Liczba złożonych wniosków o przydział lokali	87	209	56	168	48	148
Liczba lokali przydzielonych	28	74	44	46	23	32

Źródło: Dane Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle, Wydział Polityki Mieszkaniowej Spraw Socjalnych i Zdrowia

Ponizsza tabela przedstawia sytuację mieszkaniową w Gminie Kędzierzyn-Koźle w ostatnich trzech latach.

Tabela nr 11. Sytuacja mieszkaniowa w Gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2015-2017.

Wyszczególnienie	2015 rok		2016 rok		2017 rok	
	Lokale socjalne	Lokale na czas nieoznaczony	Lokale socjalne	Lokale na czas nieoznaczony	Lokale socjalne	Lokale na czas nieoznaczony
Liczba rodzin oczekujących na lokal mieszkalny	445	79	487	63	496	33
w tym dla:						
- osoby samotnej	260	32	288	31	287	20
- rodziny	185	47	199	32	209	13
Przeciętny okres oczekiwania na lokal mieszkalny (w miesiącach)	88	14	92	14	96	10

Źródło: Dane Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle, Wydział Polityki Mieszkaniowej Spraw Socjalnych i Zdrowia.

Z analizy danych zawartych w dwóch powyższych tabelach wynika, że wzrasta liczba oczekujących na wynajęcie lokalu socjalnego, przy czym wzrost ten jest spowodowany wzrastającą liczbą zgłaszanych wyroków o eksmisję (liczba składanych wniosków maleje).

Liczba jednoosobowych gospodarstw domowych jest wyższa niż liczba rodzin na liście oczekujących na wskazanie lokalu socjalnego, tym samym czas oczekiwania na lokal socjalny jest dłuższy w przypadku gospodarstw jednoosobowych.

Znaczący spadek liczby gospodarstw domowych oczekujących na lokal na czas nieoznaczony w 2017 roku spowodowany był zmianą przepisów uchwały Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle w sprawie zasad wynajmowania lokali z mieszkaniowego zasobu Gminy Kędzierzyn-Koźle. Średni czas oczekiwania na lokal socjalny wynosi 92 miesiące, a na lokal na czas nieoznaczony ponad rok.

Liczba gospodarstw domowych oczekujących na lokal socjalny jest wyższa niż na lokal na czas nieoznaczony, natomiast lokali socjalnych w zasobie mieszkaniowym Gminy Kędzierzyn-Koźle jest za mało w stosunku do potrzeb, stąd bardzo długi okres oczekiwania na lokal socjalny. Jednocześnie lista gospodarstw domowych oczekujących na lokal na czas nieoznaczony realizowana jest średnio w 90%.

4.5 Opieka nad małym dzieckiem i oraz opieka pozaszkolna

Kwestia dziecka w polityce społecznej traktowana jest w sposób szczególny. Działalność na rzecz dzieci skupia się przede wszystkim na ochronie ich praw i wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu między innymi do oświaty, wypoczynku oraz ochrony w obliczu różnych zagrożeń życiowych.

Poniższa tabela przedstawia liczbę placówek publicznych na terenie Gminy Kędzierzyna-Koźla w ostatnich trzech latach.

Tabela nr 12. Liczba publicznych żłobków i przedszkoli znajdujących się na terenie Gminy Kędzierzyn-Koźle.

Wyszczególnienie	2015 rok		2016 rok		2017 rok	
	Żłobki	Przedszkola	Żłobki	Przedszkola	Żłobki	Przedszkola
Liczba publicznych żłobków i przedszkoli na terenie Gminy Kędzierzyn-Koźle	4 + 3 filie	20	4 + 3 filie	20	4 + 3 filie	20
Liczba dzieci przyjętych do żłobków i przedszkoli	287	1 664	287	1 739	287	1 728

Zródło: Dane Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle, Wydział Oświaty i Wychowania

Z danych w powyższej tabeli wynika, iż na terenie Gminy Kędzierzyn-Koźle funkcjonują 4 żłobki wraz z 3 filiami oraz 20 przedszkoli. Liczba miejsc w publicznych żłobkach i przedszkolach i liczba przyjętych dzieci na przestrzeni 3 lat utrzymuje się na podobnym poziomie. Wszystkie miejsca w tych placówkach są wykorzystane.

Tabela nr 13. Liczba niepublicznych żłobków i przedszkoli znajdujących się na terenie Gminy Kędzierzyn-Koźle.

Wyszczególnienie	2015 rok		2016 rok		2017 rok	
	Żłobki	Przedszkola	Żłobki	Przedszkola	Żłobki	Przedszkola
Liczba placówek niepublicznych na terenie Gminy Kędzierzyn-Koźle	2 żłobki, 2 kluby dziecięce	2 przedszkola, 1 punkt przedszkolny, 1 przedszkole specjalne	2 żłobki, 2 kluby dziecięce	2 przedszkola, 1 punkt przedszkolny, 1 przedszkole specjalne	2 żłobki, 2 kluby dziecięce	2 przedszkola, 1 punkt przedszkolny, 1 przedszkole specjalne
Liczba miejsc w placówkach	95	brak danych	95	87	95	104
Liczba dzieci przyjętych do placówek	53	brak danych	73	87	89	104

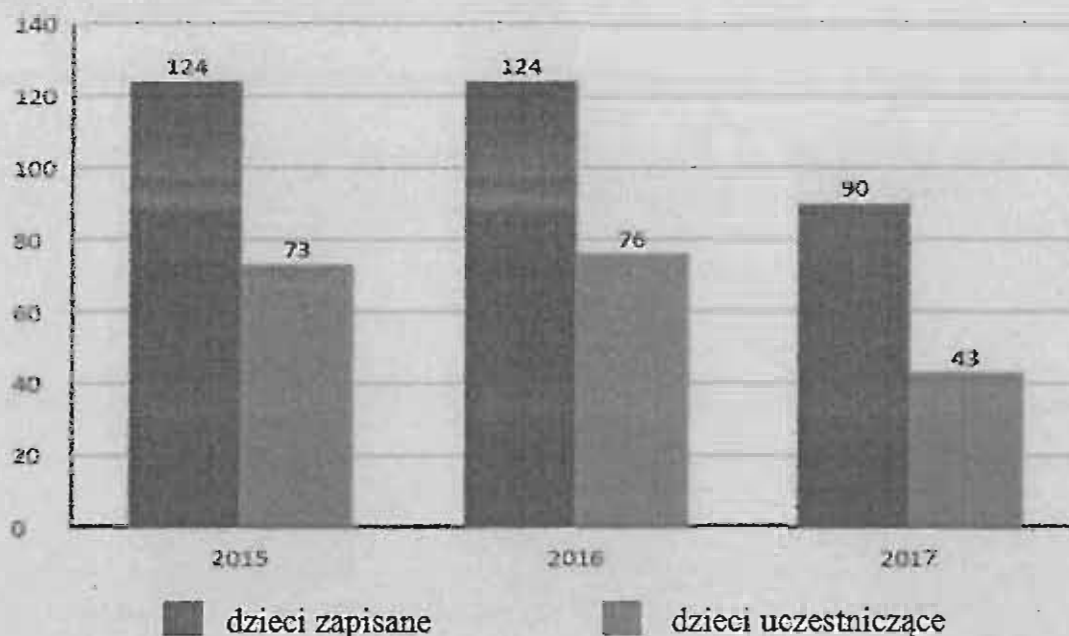
Źródło: Dane Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle, Wydział Oświaty i Wychowania.

Z przedstawionych danych wynika, że liczba placówek niepublicznych oraz liczba miejsc i przyjętych dzieci w ostatnich trzech latach utrzymuje się na porównywanym poziomie.

W roku 2015 Gmina Kędzierzyn-Koźle zatrudniała 12 opiekunów dziennych sprawujących opiekę nad 12 dziećmi w wieku do 3 lat. Osoby te zostały wyłonione w konkursie, który został ogłoszony w ramach projektu Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu „Powrót do zatrudnienia”. Z uwagi na zakończenie projektu, w latach 2016-2017 nie zatrudniano opiekunów dziennych na terenie Gminy Kędzierzyn-Koźle.

Na terenie Gminy Kędzierzyn-Koźle funkcjonują 4 placówki wsparcia dziennego o charakterze specjalistycznym oraz 7 świetlic środowiskowo-socjoterapeutycznych. Działania placówek wsparcia dziennego mają na celu między innymi kształtowanie zachowań asertywnych, nabywanie umiejętności radzenia sobie z problemami, uczenie współpracy i współdziałania, poznawanie słabych i mocnych stron uczestników zajęć oraz budowanie własnej wartości. Natomiast głównym celem działalności świetlic środowiskowo-socjoterapeutycznych było zapewnienie wychowankom pomocy w odrabianiu zadań domowych, udział w zajęciach socjoterapeutycznych, informacyjno-edukacyjnych, sportowych, muzycznych oraz twórczych.

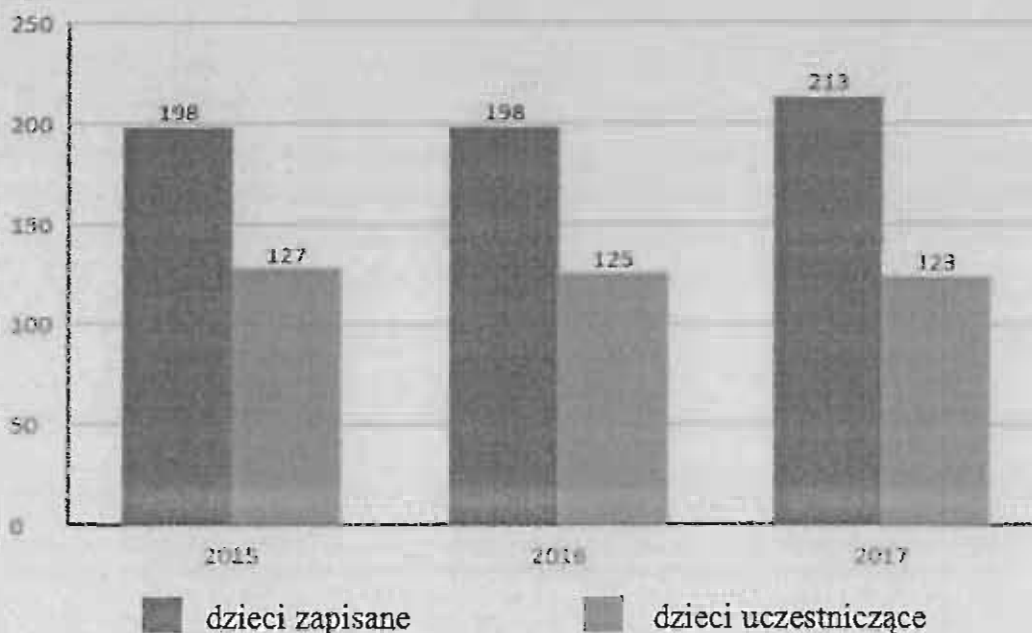
Wykres nr 3. Liczba dzieci zapisanych w zajęciach w świetlicach socjoterapeutycznych w latach 2015-2017.

Źródło: Dane Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle, Wydział Polityki Mieszkaniowej, Spraw Socjalnych i Zdrowia

W latach 2015 i 2016 liczba zapisanych dzieci i średnia liczba uczestniczących w zajęciach utrzymywała się na podobnym poziomie. W roku 2017 zauważyć można spadek liczby zapisanych dzieci jak również uczestniczących w zajęciach świetlic socjoterapeutycznych.

Wykres nr 4. Liczba dzieci zapisanych w zajęciach w świetlicach środowiskowo-socjoterapeutycznych w latach 2015-2017.

Źródło: Dane Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle, Wydział Polityki Mieszkaniowej, Spraw Socjalnych i Zdrowia

Z analizy wykresu nr 4 wynika, że na przestrzeni lat 2015-2017 utrzymuje się stały poziom liczby zapisanych dzieci oraz liczby uczestniczących w zajęciach w świetlicach środowiskowo-socjoterapeutycznych.

W założeniach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 dla Gminy Kędzierzyn-Koźle jest propagowanie bezpłatnej oferty organizowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży proponowanej przez świetlice, jako dobrej praktyki wzmacniającej pozytywne oddziaływanie na młodych odbiorców, stanowiąc jednocześnie element wspierania całej rodziny. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do nieodpłatnych, atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego może skutecznie przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu. Kształtowanie pozytywnych wzorców spędzania czasu przez młodych odbiorców może pozytywnie wpłynąć na aktywności podejmowane w przyszłości, zwiększając szansę na wybór społecznie akceptowanych i pożądanых form konsumowania czasu wolnego.

5. Adresaci Programu

Niniejszy Program adresowany jest do rodzin z dziećmi przeżywających trudności w realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Uzupełniający charakter będą miały działania powszechnie skierowane do rodzin lub ich członków, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Mowa tu o ogólnodostępnych działaniach promujących wartości rodzinne i wspólne spędzanie wolnego czasu oraz o ofercie poradnictwa specjalistycznego. Część działań skierowana jest do specjalistów pracujących z rodzinami objętymi pomocą.

6. Cele Programu

Cel główny

Celem głównym Programu jest rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele operacyjne

1. Wsparcie rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
2. Zapewnienie bezpieczeństwa rodzinom – przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji funkcji rodziny.

3. Wsparcie rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej.
4. Wsparcie kadry zajmującej się pomocą na rzecz rodziny.
5. Wsparcie w opiece nad dzieckiem i młodzieżą jako profilaktyka zdrowotna na rzecz poprawy jakości życia.

Cel operacyjny nr 1				
Wsparcie wszystkich rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych				
Lp	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Przewidywane efekty
1.1	Zapewnienie miejsc dla dzieci w żłobkach i przedszkolach	Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle	Liczba miejsc w placówkach Liczba dzieci w placówkach	Wzrost liczby zaopiekowanych dzieci w wieku przedszkolnym.
1.2	Organizowanie festynów, inicjatyw sportowo-rekreacyjnych, pikników rodzinnych, imprez okolicznościowych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu Miejski Ośrodek Kultury w Kędzierzynie-Koźlu Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Kędzierzynie-Koźlu Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle	Liczba zorganizowanych przedsięwzięć Liczba rodzin uczestniczących w inicjatywach.	Integracja rodzin - umacnianie więzi rodzinnych Poprawa stylu życia
1.3	Promowanie i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.	Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle	Liczba zrealizowanych form wsparcia Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem	Rozwiązywanie problemów wychowawczych. Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży Wzrost liczby dzieci biorących czynny udział w zajęciach
1.4	Organizowanie oraz współfinansowanie wycieczek zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży	Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle Miejski Ośrodek Kultury w Kędzierzynie-Koźlu Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu	Liczba zorganizowanych form wycieczek Liczba dzieci korzystających z wycieczek	Stworzenie warunków do aktywnego wypoczynku, nabycie umiejętności spędzania czasu wolnego
1.5	Organizacja wycieczek letniego i zimowego	Wydział Polityki Mieszkaniowej, Spraw Socjalnych	Liczba dzieci korzystających z wycieczek	Pomoc dzieciom z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia

	z programem profilaktycznym (alkohol, substancje psychoaktywne, przemoc) dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy	i Zdrowia Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle.		oraz przemocy w rodzinie. Nauka alternatywnych sposobów spędzania czasu
1.6	Rozwój oferty ogólnodostępnych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Kędzierzynie-Koźlu Miejski Ośrodek Kultury w Kędzierzynie-Koźlu Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu. Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle Wydział Polityki Mieszkaniowej, Spraw Socjalnych i Zdrowia Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle	Liczba dzieci korzystających z zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych.	Efektywne spędzanie czasu wolnego Wzrost czytelnictwa. Poprawa stylu życia. Poprawa kondycji fizycznej
1.7	Organizacja warsztatów, konkursów tematycznych, przeglądów artystycznych, zajęć tematycznych.	Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle. Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu.	Liczba organizowanych przedsięwzięć. Liczba uczestników	Poszerzenie wiedzy oraz zainteresowań dzieci i młodzieży oraz zagospodarowanie czasu wolnego
1.8	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego, obejmujących dzieci wychowaniem i opieką	Wydział Polityki Mieszkaniowej Spraw Socjalnych i Zdrowia Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle.	Liczba działających placówek Liczba dzieci objętych wsparciem	Pomoc dzieciom z rodzin dotkniętych problemami uzależnienia oraz przemocy rodzinie Wzrost zainteresowania alternatywnymi sposobami spędzania czasu oraz korygowanie zachowań agresywnych
1.9	Promowanie działań na rzecz rodzin, realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych „Karta Dużej Rodziny”. „Opolska Karta Rodziny i Seniora”.	Wydział Polityki Mieszkaniowej Spraw Socjalnych i Zdrowia Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle.	Ilość złożonych wniosków	Promowanie zdrowia i kultury fizycznej Promowanie kultury Poprawa stylu życia Integracja rodzin - umocnienie więzi rodzinnych Zwiększenie dostępu do form aktywnego spędzania czasu Zapobieganie marginalizacji społecznej

				rodzin wielodzietnych Poprawa wizerunku rodzin wielodzietnych.
1.10	Organizowanie warsztatów dla rodzin „Warsztaty codzienności”, „Szkoła dla Rodziców”	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu Sąd Rejonowy w Kędzierzynie-Koźlu Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich. Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle Wydział Polityki Mieszkaniowej Spraw Socjalnych i Zdrowia Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle.	Liczba uczestników. Liczba zorganizowanych warsztatów.	Zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych. Utrzymanie dzieci w rodzinach biologicznych.

Cel operacyjny nr 2 Zapewnienie bezpieczeństwa rodzinom - przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji funkcji rodziny				
Ep.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Przewidywane efekty
2.1	Udzielanie rodzinom z dziećmi będącym w trudnej sytuacji życiowej pomocy w formie świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu.	Liczba wypłaconych świadczeń.	Poprawa jakości życia rodzin.
2.2	Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w formie gorącego posiłku.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu.	Liczba dzieci objętych dożywianiem. Liczba placówek.	Zmniejszenie problemu niedożywienia wśród dzieci i młodzieży. Profilaktyka zdrowego trybu życia. Wdrożenie prawidłowych nawyków żywieniowych.
2.3	Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendium o charakterze socjalnym oraz naukowym	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu. Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle.	Liczba osób objętych wsparciem. Ilość stypendiów dla dzieci uzdolnionych.	Pomoc materialna. Nobilitacja uczniów.
2.4	Udzielanie świadczeń w ramach programu „Rodzina 500+”	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu.	Liczba osób objętych wsparciem.	Poprawa standardu życia rodzin.

			Kwota udzielonych świadczeń.	
2.5	Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w podręczniki i artykuły szkolne - program „Dobry start”	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu	Liczba osób objętych wsparciem	Pomoc materialna dla rodzin
2.6	Świadczenie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu	Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem	Poprawa sytuacji materialnej rodzin
2.7	Zapewnienie poradnictwa rodzinnego: psychologicznego, pedagogicznego, w zakresie uzależnień, terapii indywidualnej, terapii grupowej, terapii rodzinnej dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Kędzierzynie-Koźle.	Liczba osób korzystających z poradnictwa Liczba udzielonych porad. Liczba podmiotów udzielających wsparcia.	Skrócenie czasu oczekiwania na bezpłatną pomoc specjalistów Poprawa relacji pomiędzy członkami rodziny. Poprawa funkcjonowania rodzin i osób korzystających ze wsparcia.
2.8	Pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu	Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem.	Zwiększenie dostępu do usług
2.9	Rozwijanie działań wspierających i edukacyjnych skierowanych do rodziców biologicznych dzieci i młodzieży umieszczonych w pieczy zastępczej, mających na celu powrót dzieci pod opiekę rodziców, budowanie więzi pomiędzy dziećmi i rodzicami	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu	Liczba rodziców biologicznych korzystających ze wsparcia asystenta rodziny Liczba dzieci powracających do rodziny biologicznej	Reintegracja rodzin.

Cel operacyjny nr 3
Wsparcie rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej

Lp	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Przewidywane efekty
3.1	Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu	Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem asystenta.	Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych poprzez wczesne reagowanie

	pomocy asystenta rodziny.		Liczba asystentów rodziny.	
3.2	Świadczenie pracy socjalnej rodzinom.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu	Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem.	Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych poprzez wczesne reagowanie.
3.3	Analiza sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu.	Liczba wpływających Niebieskich Kart. Liczba grup roboczych. Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty.	Objęcie wsparciem rodzin dotkniętych przemocą
3.4	Monitorowanie sytuacji rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu	Liczba monitorowanych rodzin.	Reagowanie na problemy pojawiające się w rodzinach
3.5	Motywowanie do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kędzierzynie-Koźlu	Ilość przeprowadzonych rozmów z osobami podejrzanymi o nadużywanie alkoholu	Dobrowolne podjęcie leczenia odwykowego w placówkach. Poprawa funkcjonowania rodzin.
3.6	Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej Kwota wydatków na pieczę zastępczą	Zapewnienie bezpiecznych warunków do rozwoju dzieci i młodzieży umieszczonych w pieczy zastępczej

Cel operacyjny nr 4 Wsparcie kadry zajmującej się pomocą na rzecz rodziny				
Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Przewidywane efekty
4.1	Szkolenie kadry profesjonalnie pomagającej z instytucji i organizacji zajmujących się wspieraniem rodziny.	Wydział Polityki Mieszkaniowej Spraw Socjalnych i Zdrowia Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu	Liczba uczestników. Liczba szkoleń.	Wzrost kompetencji osób pracujących w tym obszarze Lepsza jakość podejmowanych działań.
4.2	Wspieranie osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem poprzez systematyczne podnoszenie kwalifikacji w zakresie pracy z rodziną oraz udział w superwizjach	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu.	Liczba superwizji. Liczba uczestników.	Wzrost poczucie efektywności pracy osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem.

	zewnętrznych i grupach ewaluacyjnych			
4.3	Zwiększenie liczby etatów asystentów rodziny	Urząd Miasta Kędzierzyn-Koźle. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu.	Liczba nowozatrudnionych asystentów rodziny.	Zwiększenie rodzinom dostępności do pomocy

Cel operacyjny nr 5 Wparcie w opiece nad dzieckiem i młodzieżą jako profilaktyka zdrowotna na rzecz poprawy jakości życia				
Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskazniki	Przewidywane efekty
5.1	Program profilaktyki i zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego – szczepienie przeciwko wirusowi HPV dla dziewcząt.	Wydział Polityki Mieszkaniowej, Spraw Socjalnych i Zdrowia Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle.	Liczba zaszczepionych dziewcząt	Zmniejszenie liczby zachorowań na raka szyjki macicy
5.2	Realizacja programów prozdrowotnych	Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle.	Liczba uczestników objętych programem Liczba programów	Wzrost świadomości rodziców oraz dzieci na działania prozdrowotne.
5.3	Organizacja przeglądu profilaktycznego świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowo socjoterapeutycznych	Wydział Polityki Mieszkaniowej, Spraw Socjalnych i Zdrowia Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle.	Liczba uczestników	Wymiar profilaktyczny i integracja dzieci
5.4	Program „Zdrowy Junior”	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Kędzierzynie-Koźlu	Liczba przeszkoli objętych programem Liczba uczestników programu.	Poprawa kondycji fizycznej i profilaktyka wad postawy

7. Źródła finansowania

Zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 dla Gminy Kędzierzyn-Koźle finansowane będą z następujących źródeł:

- a) środki finansowe z budżetu samorządu,
- b) środki finansowe z funduszy zewnętrznych, w tym rządowych, pozarządowych, programów celowych i funduszy unijnych.

8. Monitoring i ewaluacja programu

Monitoring realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 dla Gminy Kędzierzyn-Koźle będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu danych będących w posiadaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu, jako koordynatora Programu i jednocześnie instytucji wiodącej przy jego realizacji. Dodatkowo pozyskiwane będą informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie. Działania wyznaczone do realizacji będą obszarami podlegającymi monitorowaniu. Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne przygotowywane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu.

Ewaluacja programu będzie przeprowadzona w formie ankiety po dwóch latach realizacji Programu oraz po jego zakończeniu.

9. Realizatorzy

Realizatorami Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 dla Gminy Kędzierzyn-Koźle są instytucje zawodowo zajmujące się wspieraniem i pomocą rodzinom z terenu Gminy Kędzierzyn-Koźle. Ich współdziałanie oraz profesjonalne podejście do problemów występujących w rodzinie umożliwia stworzenie spójnej i wielowymiarowej podstawy do zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom w środowisku rodzinnym.

10. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 dla Gminy Kędzierzyn-Koźle zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, a szczególnie dzieci.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne do tego jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Powyższe działania zwiększają szansę rodziny na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację Programu powinny włączyć się aktywnie instytucje, placówki i organizacje, które w zakresie swoich działań mają wspierać dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie dysfunkcji społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu

Danuta Ceglarek

